

Allegorische interpretatie

Stef Schagen
(M.Div)

De uitdaging die iedere lezer bij het lezen van de bijbel heeft, is om de juiste interpretatie van de teksten te ontdekken: Wat heeft God nou echt? Iedereen die de bijbel opent om die te lezen vraagt zich direct af: Wat staat er nou eigenlijk en wat niet, en wat moet ik ermee? Hoe duid ik dit?

Voorzichtig

Mijn advies is om dan niet te snel tot conclusies te springen en om niet teveel konijnensporen na te jagen. Don't jump too quickly to conclusions and don't chase rabbittrails. Kun je zomaar tot conclusies komen die je zelf trekt? Alhoewel de bijbel beschikbaar is voor iedereen, bestaat het gevaar dat de lezer teksten interpreteert vanuit zijn eigen gedachten. Dan leg je God eigenlijk woorden in de mond, die Hij nooit heeft gesproken.

Om tot een objectieve waarneming te komen zijn verschillende hulpmiddelen beschikbaar. Zie daarvoor ook de andere informatie onder Charm. Tegelijkertijd erkennen wetenschappers dat niemand objectief is omdat de wetenschapper zelf, en dus ook de lezer van de bijbel die objectief probeert te zijn, al tijdens zijn wetenschappelijke studie interpreteert wat hij ziet vanuit de hem/haar bekende context en symbolen. Wat is waar? De zoektocht naar de waarheid is iets waar de mens, en ook de lezer van de bijbel, steeds mee bezig is.

Allegorische interpretatie

Er is één manier om wat in Gods Boek allemaal staat geschreven gemakkelijk te omzeilen en waarvoor ik je wil waarschuwen: dat is door je tot allegorische tekstinterpretatie te wenden in plaats van dat je de tekst gewoon neemt zoals het er staat, letterlijk waar die letterlijk wordt bedoeld. Allegorie laat ruimte voor een eigen ingelegde betekenis van anders duidelijke teksten en wordt vaak gebruikt door andere interpretatieve systemen om een argument te onderbouwen. Sterker nog, veel interpretatieve systemen die afwijken van de gewone orthodoxe recht leer zoals de Kerk die altijd heeft gehouden, hebben allegorische interpretatie nodig om hun argument mee te onderbouwen, zegt Dwight Pentecost.

Wanneer je de bijbel leest is het belangrijk te weten dat er een verschil is tussen allegorische teksten waarmee iets figuurlijk bedoeld wordt in plaats van letterlijk (zoals bijvoorbeeld Jezus' gelijkenissen) en een allegorische uitleg van historische, feitelijke gebeurtenissen of aankondigingen. De plagen in Exodus waarmee God Egypte trof, bijvoorbeeld, waren echte historische gebeurtenissen. Ze zijn echt gebeurd. Een allegorische interpretatie dat je de plagen niet letterlijk maar geestelijk moet nemen alsof ze nooit echt gebeurd zijn, is dan ook niet van pas. Je kunt de geestelijke betekenis die ermee wordt besproken wel inzien (dat de plagen een oordeel waren over de goden van Egypte bijvoorbeeld) maar de plagen hebben echt plaatsgevonden. De eerstgeborenen stierven echt, evenals dat de hagel, steekvliegen, muggen, kikkers, zweren, bloed en de pest er echt waren.

Een voorbeeld van allegorie

Een goed voorbeeld van een allegorische interpretatie van een letterlijke historische gebeurtenis in de bijbel anderzijds, is echter 1 Corinthiers 10:4: *“Want ik stel er prijs op, broeders, dat gij weet, dat onze vaders allen onder de wolk waren, allen door de zee*

heengingen, ² allen zich in Mozes lieten dopen in de wolk en in de zee, ³ allen hetzelfde geestelijke voedsel aten, ⁴ en allen dezelfde geestelijke drank dronken, want zij dronken uit een geestelijke rots, welke met hen medeging, en die rots was de Christus”.

Paulus gaf een geestelijke betekenis aan een historische gebeurtenis: Hij neemt het manna en Gods voorziening van water allegorisch door er een geestelijke betekenis aan te geven. De rots die met hen meeging was Christus, schrijft hij, en de wolk en de zee waren de doop in Mozes. Je zou kunnen zeggen dat de natuurlijke gebeurtenissen een geestelijke boodschap hadden die vooruitwees naar Jezus. De gebeurtenissen waren wel echt gebeurd.

Letterlijk gebeurd

Maar het is iets anders om het voorbeeld als 1 Corinthiers 10:4 toe te passen op alle historische gebeurtenissen en die allegorisch uit te leggen. Zij zijn wellicht wel een schaduwbeeld of een voorbeeld (zie de Hebrëënbrieff bijvoorbeeld), maar nog steeds letterlijk. Wanneer je je wendt tot allegorie, gaat elke betekenis op de schop en is niks meer van wat je leest wat het lijkt. En op een bepaald moment moet je gewoon misschien een keer erkennen dat de tentpinnen van de tabernakel geen diepere geestelijke betekenis hadden die op Christus wees, maar dat ze gewoon nodig waren om de tabernakel op zijn plek te houden. ☺ En wanneer Rachab de spionnen met een rood touw door de muur van Jericho laat zakken en ontsnappen in Jozua 2, dan is dat om hen te helpen ontkomen in het holst van de nacht, een historisch feit. Het rode touw dat zij gebruikte staat dan niet zozeer symbool voor het bloed van Christus waarmee zondaars ontsnappen aan hun Jericho, hun oude leven. ☺ Sommigen gaan zover.

Origenes en Tertullianus

De methode van allegorische tekstinterpretatie bracht een Griekse invloed in Joods-christelijk denken, en werd vooral door Origenes van Alexandrië in de Kerk geïntroduceerd aan het einde van de 2^e eeuw AD. Daarmee introduceerde hij het Oosters Christendom in het oostelijk gedeelte van de Kerk in het Romeinse Rijk. Daarmee kwam het Griekse mystieke filosofische christendom als tegenhanger van het Joodse, praktische. Tertullianus bestreedt allegorische interpretatie, oa. met zijn beroemde gezegde: “Wat heeft Athene met Jeruzalem, de Academie met de Kerk?!” Met de Academie werd Plato’s Griekse speculatieve filosofische school in Athene bedoeld.

Neem de tekst gewoon zoals die is, zei hij eigenlijk. Ik denk wel eens: Was het misschien een truc van de duivel om hele volksstammen christenen de jungle van de verwarring in te sturen wanneer zij de bijbel lezen, en regelrecht de vervangingstheologie, geestelijk Israëlvisie en het preterisme in, toen allegorische interpretatie in de christelijke theologie binnenkwam?

Nodig?

Wanneer je eenmaal je voet op de slippery slope van allegorische tekstinterpretatie zet, dan is niks meer wat je leest wat het lijkt, en dan legt iedereen in de tekst wat hem of haar het beste uitkomt. Dan is alle betekenis van de bijbel weg en het einde zoek van hoe wij de bijbel gaan interpreteren. Warren Wiersbe zegt daarover: “Wanneer ons eenmaal wordt toegestaan om eenvoudige woorden als ‘Israël’ en ‘Juda’ iets anders te laten betekenen, dan

komt er geen einde aan hoe wij de bijbel wellicht gaan interpreteren”.¹ Dan is er op het laatst geen waarheid meer behalve ieders eigen interpretatie, zeg ik. Als je dat met de belastingwetgeving doet, dan krijg je te maken met de FIOD en als je het met de verkeersborden doet een ongeluk. Maar hier gaat het om Gods Woord. Door allegorische tekstinterpretatie leg je God woorden in de mond die Hij nooit gesproken heeft.

Dr. Dwight Pentecost zegt daarover: “De reden dat een niet-letterlijke methode van interpretatie wordt aangenomen is, bijna zonder uitzondering, vanwege een verlangen om de duidelijke interpretatie van een gedeelte te vermijden. Het verlangen om het onderwijs van de Schrift in harmonie te brengen met een vooraf aangenomen leer van doctrine in plaats van de doctrine in harmonie te brengen met de Schrift ,heeft de methode levend gehouden”.²

Hij voegt eraan toe: “Maar God zelf geeft ons de juiste methode”. Pentecost haalt daarbij Masselink aan, die schreef: “Daarom kunnen we onze methode van interpretatie voor onvervulde profetie ontleen aan vervulde, want we kunnen op een verantwoorde manier de principes die onze gids zijn voor het interpreteren van onvervulde profetieën afleiden van de vervulde voorspellingen die in het NT staan opgetekend”.

Inlegkunde: voorbeelden

Eigenlijk alle afwijkende interpretaties van wat de Kerk al 2000 jaar voor waar heeft aangenomen, hebben zich steeds moeten wenden tot allegorische tekstinterpretatie om hun eigen gedachtenschool te kunnen onderbouwen. Ik heb de gekste interpretaties gelezen van teksten door het gebruik van allegorische interpretatie om een leer te kunnen volhouden. Zo las ik in een boek over de eindtijd dat wanneer Petrus in 2 Petrus 3 pent dat “de elementen door vuur zullen vergaan” en “de hemel en aarde voorbij zullen gaan”, Petrus daar met hemel en aarde de Jeruzalem Tempel bedoelt (de plek die de Joden zien waar hemel en aarde samenkomen) en met de elementen de grondbeginselen van het oude offersysteem, niet de huidige kosmos. Maar elke gewone lezer van de tekst komt er al gauw achter dat dit inlegkunde is om een tekst te harmoniseren met iemands eigen interpretatie en leer. En je kunt dan altijd wel een bron uit de afgelopen eeuwen vinden die dat ook beweerd heeft en daarmee zeggen dat je visie klopt, wat ook hier gebeurt. Dat is knip en plakwerk. Maar hoever wil je gaan in het verdraaien van de gewone betekenis van Gods tekst om je visie te onderstrepen en verkeerde verwachtingen te scheppen bij je lezers? Dat is misleiding, de stem van de valse profeet uit Openbaring.

Een eenvoudig Boek

Als je gewoon leest wat er staat en er niks anders van maakt, dan is de bijbel een eenvoudig Boek, wat het ook bedoeld is om te zijn omdat God het aan ieder van ons schreef, niet alleen aan de theologen in de bibliotheek. Wat betekent dit voor de profetieën over Israël? Als er in de bijbel geschreven wordt over “Jeruzalem” of “Sion”, dan gaat het over de stad in Israël, niet over de gemeente, of staat het symbool voor het hele Joodse volk, voor niks anders. En als het om het geestelijke hemelse Jeruzalem gaat, dan zegt de tekst ons dat duidelijk (Gal.4:26, 12:22, 11:10, 13:4, Opb.21:2). Als er geschreven wordt over “huis van Jakob”, dan

---

¹ Wiersbe, Warren W. *The Bible Exposition Commentary*. 2 vols. Wheaton: Scripture Press Publications, Victor Books, 1989, p.2:306.

² Pentecost, Dwingt L., *Things to Come*, p.60.

gaat het over Jakob en zijn nageslacht, het natuurlijk volk Israël, niet over de Gemeente. Het was toch ook de ware Jakob die met de engel worstelde, niet de Gemeente toen? Dus als de engel Gabriël tegen Maria zegt dat Jezus de Troon van David erft en voor eeuwig zal regeren over het huis van Jakob in Lucas 1:32-33, dan gaat het over Israël, de 12 stammen als hij het over Jakob heeft. En die Troon van David is niet iets geestelijks in de hemel en ook niet in je hart. Het is gewoon wat het zegt, de politieke troon van David. Jezus zal die nemen, maar eerst moest er iets anders gebeuren.

Deze woorden van Gabriël zijn nog niet uitgekomen in de letterlijke zin, mogen wij dan aannemen. Dat zal gebeuren in het Millennium en daarna (Eze.37-48). Het is het beste om het zo te nemen: Jezus kwam als Koning-Knecht. Zijn boodschap was die van het Koninkrijk des hemels (Matt.4:17) evenals dat die van Johannes was (Matt.3:1-2) en de boodschap die Jezus Zijn discipelen meegaf om te verkondigen en demonstreren (Matt.10:1). Maar Hij stierf eerst als een Knecht als losprijs voor velen (Matt.20:25-28) en zal uiteindelijk wederkomen als de Koning om de wereld te regeren (Opb.20, Jes.11, Jes.9:5-6, Micha 4, Matt.25, Lucas 19, Daniel 7:13-14, Hand.1:6-7, 3:19-21, Lucas 1:32-33, Psalm 2:6-7, 132:11, 89:3-5, 36-37, Hand.13:33). En wat Gabriël zei is hoop voor Israël. Want God heeft hen niet verstoten (Rom.11:1). Hij heeft hen tijdelijk wel verlaten, maar zal Zich weer met diepe ontferming naar Zich toetrekken (Jes.54:7).

Slot

Eén ding staat overeind: Maak je klaar voor de Wederkomst want alle voortekenen zijn er en God gaat gewoon door met Zijn profetisch program. Ik sluit af met Jesaja 54:7-15, dat boekdelen spreekt en Lucas 21:24 en Romeinen 11:25-27 nog eens onderstreept.

Shalom chevareim, HaMashiach bo.